

Gemeente
Amsterdam

**Jaarverslag Leerplicht
2020-2021**

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag Leerplicht schooljaar 2020-2021. Ook dit jaar stond vooral in het teken van corona. Aan het begin van de coronacrisis in maart 2020 hadden we nooit met elkaar kunnen vermoeden, hoe lang deze crisis zou gaan duren.

Bij het schrijven van dit voorwoord gaan gelukkig de meeste kinderen en jongeren alweer een tijd fysiek naar school en opleiding. In het onderwijs staat het inlopen van de taal- en rekenachterstand en aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling voorop voor de kinderen en jongeren die dat nodig hebben. Juist nu is het belangrijk dat iedereen naar school gaat en samen is met leeftijdsgenoten.

Met het jaarverslag Leerplicht schooljaar 2020-2021 gaan we terug in de tijd. Naast de cijfers, nemen we u aan de hand van verhalen mee in wat de coronacrisis betekende voor betrokkenen in het veld en hoe deze crisis impact had op hun werk en leven. Het doorzettingsvermogen, de inventiviteit maar ook de veerkracht zie je in al deze verhalen terug. Ze laten een realiteit zien die niet in cijfers is uit te drukken. In alle verhalen valt op hoe belangrijk het is om gezien en gehoord te worden en samen te (blijven) werken aan oplossingen. Het contact van mens tot mens was in deze hele crisis heel belangrijk.

Voor veel mensen van Leerplicht Amsterdam was dat de afgelopen twee jaar de dagelijkse realiteit: het contact blijven zoeken met de jongeren en hun ouders voor wie we het doen en waar nodig ondersteuning bieden. Ervoor zorgen dat kinderen en jongeren geen onnodige achterstanden oplopen. Creatieve oplossingen verzinnen voor ingewikkelde problemen.

De afgelopen twee coronajaren hebben ons creatief gemaakt. Dat zie ik ook terug bij onze collega's van Leerplicht. En dat vervult mij met trots. In veel gevallen is daardoor langdurige schooluitval of erger voorkomen. En dat is waar wij met elkaar voor staan. Ieder Amsterdams kind heeft recht op een succesvolle schoolloopbaan.

Vanaf deze plek wil ik iedereen danken die hier de afgelopen jaren aan heeft bijgedragen. Mijn dank aan jullie is groot. Ik wens jullie veel plezier bij het lezen van de verhalen in dit verslag. Vast herkenbaar.

Hartelijke groet,

*Marjolein Moorman,
wethouder Onderwijs*

Inleiding

De coronacrisis drukte ook in schooljaar 2020-2021 een grote stempel op het onderwijs. Het was weer een bijzonder jaar met online onderwijs, onderwijsachterstanden, motivatiedips, corona-angst en uitval bij docenten en leerlingen vanwege ziekte, quarantaine of zorgtaken. Een bijzonder jaar, in de eerste plaats voor kinderen, ouders en studenten, maar natuurlijk ook voor scholen en alle organisaties werkzaam op en rondom scholen, ook voor Leerplicht gemeente Amsterdam.

Online verzuim

Voor Leerplicht was het in beeld hebben van alle jonge Amsterdammers in deze situatie niet altijd een even makkelijke opgave. Het heeft veel flexibiliteit en vindingrijkheid gevraagd van onze leerplichtambtenaren. Zeker omdat de Leerplichtwet weer volledig van kracht was in tegenstelling tot de lockdown en de periode van online onderwijs in het schooljaar 2019-2020. Dit schooljaar was het uitgangspunt dat alle leerlingen en studenten deelnamen aan de (online) lessen. Nieuw was ook dat scholen het online verzuim moesten melden bij Leerplicht.

Intensief contact met ouders, scholen en partners

Leerplicht zette extra in op het intensiveren van het contact met scholen. Leerplichtambtenaren zijn zoveel mogelijk bij scholen langs geweest om met elkaar het gesprek te voeren en afspraken te maken over de aanpak rond verzuim en corona gerelateerde vraagstukken. Net als altijd stond ook het contact met de ouders, het kind of de jongere centraal. Bij een melding van verzuim onderzocht de leerplichtambtenaar of er een achterliggende reden was hiervoor. Op zo'n moment ging de leerplichtambtenaar in gesprek met de ouders, het kind of de jongere, de school en eventueel een Ouder- en Kind Adviseur of jeugdarts. Samen wisten de betrokkenen in de meeste situaties een succesvolle oplossing te vinden om het schoolverzuim te stoppen. Een terugkerend onderwerp was de angst bij ouders voor corona in combinatie met de vraag of de school wel een veilige omgeving was.

Verhalen over een bijzonder schooljaar

In dit jaarverslag geven we een impressie van dit bijzondere coronajaar voor het onderwijs in het algemeen en voor Leerplicht in het bijzonder met verhalen en bevindingen uit de praktijk en van

leerplichtambtenaren en leerplichtassistenten.

Daarnaast geven we een beschrijving van de resultaten op het gebied van het terugdringen en voorkomen van schoolverzuim en schooluitval van Amsterdamse leerlingen en studenten.

Kerngetallen

De verzuimcijfers in dit jaarverslag zijn, net als vorig jaar, vertekend door de coronasituatie. Dat maakt dat wij ervoor hebben gekozen om de cijfers dit jaar beperkt toe te lichten. De resultaten 2020-2021, uitgedrukt in cijfers, vindt u in Kerngetallen 2020-2021.

We hopen u met de verhalen en bevindingen van leerplichtambtenaren en partners uit dit jaarverslag een beeld te geven van ons werk in coronatijd met het doel iedereen in beeld te hebben en houden onder bijzondere omstandigheden.

Inhoud

Voorwoord	2
Inleiding	3
Coronamaatregelen in het onderwijs	6
Verhalen over onderwijs in coronatijd	7
Het verhaal van Willem, leerplichtambtenaar	7
Het verhaal van Samra, leerplichtambtenaar	10
Het verhaal van Ingeborg van der Meulen, directeur basisonderwijs	13
Het verhaal van Irma, mbo-studente (19 jaar)	16
Het verhaal van Elsbeth Ypma, zorgcoördinator en docent op een mbo-college	19
Kerngetallen schoolverzuim	22
Wettelijk ongeoorloofd verzuim	22
Bovenleerplichtigen	23
Recidive	24
Absoluut verzuim	25
Langdurig relatief verzuim	26
Voortijdig schoolverlaten	27
Vrijstellingen	27
Processen-verbaal en afdoeningen Halt	28
Begrippenlijst	29
Colofon	30
Contact	30

C

O

M A A T R E G E L E N

2 0 2 1

N

A

Coronamaatregelen in het onderwijs

19 augustus 2020 – Start schooljaar 2020-2021: Scholen primair onderwijs (po), voortgezet (speciaal) onderwijs(v(s)o) en het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) geven fysiek en online les.

De Leerplichtwet is weer volledig van kracht. Nieuw is dat scholen met ingang van dit schooljaar verplicht zijn zowel het fysieke verzuim als het online verzuim te registreren en te melden bij Leerplicht. Landelijke coronamaatregelen: alleen leerlingen met gezondheidsklachten als verkoudheid, hoesten, niezen, of koorts of die huisgenoten met dergelijke corona gerelateerde klachten hebben, blijven thuis. Scholen gaan in overleg met ouders en leerlingen/studenten over de mogelijkheden om in thuisquarantaine afstandsonderwijs te geven om zo achterstanden te voorkomen.

september 2020 – Er geldt geen thuisquarantaine tot 12 jaar, scholen hoeven hiervan geen verzuimmelding te doen bij de gemeente.

15 december 2020 – Een harde lockdown. Uitzondering: kinderen van ouders met cruciale beroepen en uit kwetsbare gezinnen mogen wel naar school.

8 februari 2021 – Het primair (speciaal) onderwijs is weer volledig open voor fysiek onderwijs.

1 maart 2021 – Het mbo en vo gaat deels open voor fysiek onderwijs: één dag in de week voor mbo studenten en minimaal één dag in de week voor vo leerlingen.

31 mei 2021 – De vo-scholen mogen weer helemaal open. Scholen krijgen tot 7 juni de tijd om volledig open te gaan, zodat er ruimte is om alles te organiseren, waaronder het zelftesten.

7 juni 2021 – De vo en mbo scholen zijn verplicht open.

Het verhaal van Willem, leerplichtambtenaar

*“Ziekte nummer twee naast
corona was de slechte wifi
bij leerlingen thuis”*

“In coronatijd waren er weinig verzuimmeldingen, incomplete meldingen of meldingen die eigenlijk geen meldingen hadden moeten zijn. Bijvoorbeeld omdat de camera uit stond tijdens de online lessen. Was de leerling wel of niet aanwezig? Waarom staat de camera uit? Hoe is de thuissituatie? Dat weet ik niet en dat weet de school niet. Wij hielden ons vooral bezig met dit soort vragen.”

Willem: “Scholen hebben zelf hun verantwoordelijkheid heel goed gepakt in de thuisonderwijs periode. Ze hielden goed contact met hun leerlingen, heel *outreaching*. Als leerplichtambtenaar voerde ik regelmatig gesprekken met leerlingen en school over de randvoorwaarden voor aanwezigheid in de online les. Als ik na een melding een jongere sprak dan stelde ik daar vragen over. Heb je een plek in je huis om rustig de les te volgen? Heb je een eigen laptop of computer? Kun je op tijd wakker worden en klaar zitten voor een les?”

Een opstopping bij de badkamer

“Zo kwam ik er bijvoorbeeld een keer achter dat vier kinderen uit één gezin samen één laptop deelden. De ene dag kreeg de een de laptop, de ander dag de ander en ga zo maar door. Als je dit weet, dan weet je ook wat er nodig is: meer laptops voor het gezin. Dat valt te regelen. Andere problemen waren lastiger op te lossen. Voorbeeld: het hele gezin begint tegelijkertijd vanuit huis met school en werk. Iedereen staat dan ook rond dezelfde tijd op. Gevolg: een opstopping bij de badkamer. De leerling zat daardoor vaak te laat klaar voor het beeldscherm en de les. Ook kwam ik tegen dat mensen te klein behuist waren om allemaal tegelijk achter een laptop rustig een les te volgen. Er was gewoon niet genoeg plek. Ouders, broertjes en zusjes, docenten en leerkrachten tetterden dan in één ruimte door elkaar heen. Dan is het heel moeilijk de online lessen goed te volgen.”

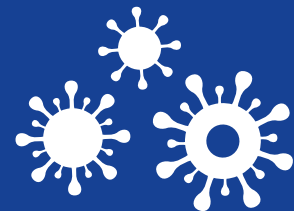
In een lokaal, rustig achter de computer

“Een enkele keer heb ik kunnen bemiddelen om het volgen van onderwijs op school toch mogelijk te maken voor een leerling. Zo kwam ik in contact met een gezin waar van alles aan de hand was. De moeder was ziek maar ook belast met de zorg voor vijf kinderen in de leeftijd van 13 tot 18 jaar. De oudste kinderen stonden in contact met jeugdzorg. Een van de jongste kinderen zei: “Ik wil naar school, laat mij in een lokaal rustig achter

een computer de les volgen. Ik wil mijn achterstand inhalen.” School gaf daar in eerste instantie geen gehoor aan. “Alleen kinderen uit kwetsbare gezinnen kunnen onderwijs volgen op school.” Toen heb ik school gevraagd waar de grens volgens hen ligt. De vraag van de leerling was helder en de situatie van het gezin was duidelijk niet rustig. Bovendien was het gezin klein behuist. Na ons gesprek zag de school ook in dat voor deze leerling les op school de juiste beslissing was.”

Slechte wifi? Los het op!

“Ziekte nummer twee naast corona was de slechte wifi bij leerlingen thuis. Hoe vaak ik dat als reden heb gehoord voor afwezigheid bij online les, is niet te tellen. Computer stuk, camera stuk, dat werd ook veel als reden opgegeven. Ik ging dan met de jongere en de ouders het gesprek voeren over het op orde maken van de wifi. In een normale situatie is het zorgen voor een goede internetverbinding geen probleem en nu wel? Wat doe je dan? Je regelt een nieuwe router, je belt met je provider of stapt over op een andere provider. Als je met de bus naar school gaat en de bus komt vaak niet of te laat dan pak je een bus eerder, je neemt een andere bus of je regelt ander vervoer. Dat geldt ook voor je wifiverbinding en voor je laptop en camera op je device. Je zorgt dat het op orde is. Los het op! Het waren heel vaak smoesjes en voor wie dat geen smoesje was, zorgden wij of de school voor laptops.”

BEVINDINGEN LEERP LICHTAMBTENAREN

Effect corona op contact met leerling en ouders

- Veel telefonisch en digitaal contact.
- Juist goede gesprekken met leerlingen per telefoon.
- Digitale gesprekken maken minder indruk.
- Het was even omschakelen in het begin maar uiteindelijk goed gelukt.
- Corona-angst bij ouders.

Niet veel handhaven, wel kijken wie wat kon doen

“Het was echt lastig om aan te tonen wat er aan de hand was na een melding. We hebben niet veel gehandhaafd. We zijn vooral bezig geweest met kijken wie wat kon doen, samen met de school proberen leerlingen te motiveren toch bij de les te zijn en te onderzoeken of de randvoorwaarden op orde waren.”

Goede gesprekken met jongeren

“Wat in coronatijd juist heel goed ging, was het contact met jongeren. Ik had sneller contact en de gesprekken verliepen goed. Jongeren zijn goed gewend geraakt aan het voeren van online gesprekken. Wat ook een voordeel is van zo’n online afspraak is dat ook de school of een Ouder- en Kind Adviseur heel makkelijk kon aanschuiven. Geen afspraak verzoeken per brief, gewoon even bellen. Geen reistijd. Iedereen snel beschikbaar. Het was ook opvallend om te zien dat er jongeren waren die normaal veel verzuimden en nu ineens aanwezig waren in de les. Ik denk dat we de goede dingen uit deze periode moeten behouden. Onderwijs is soms maatwerk, en het is mooi als we dat kunnen bieden.”

Het verhaal van Samra, leerplichtambtenaar

*“Moeder treuzelde bij de
inschrijving van haar zoon
op een school om
gezondheidsredenen:
corona-angst”*

Een astmatische jongen (9) en een moeder die bang is dat haar kind iets overkomt en daarom haar zoon niet inschrijft op een school na terugkeer van verblijf in het buitenland. Corona-angst, een veelgehoorde reden om niet fysiek naar school te gaan en in dit geval om een kind niet eens in te schrijven op een school. Samra, leerplichtambtenaar, had intensief contact met de moeder om het absoluut verzuim te stoppen.

Samra: “Als leerplichtambtenaar doe ik (voor)onderzoek bij absoluut verzuim. Wij werken daarin samen met de ketenpartners. We willen achterhalen waarom een jonge Amsterdammer niet op een school staat ingeschreven. Bij een van die onderzoeken werd na enige tijd de achterliggende reden voor het absoluut verzuim duidelijk: corona-angst. Moeder hield haar zoon thuis omdat haar kind sterk astmatisch is, en soms aanvallen heeft. Het kind komt daarvoor wel eens in het ziekenhuis terecht. Moeder was gewoon bang.”

Uitstelgedrag

“We kregen bij Leerplicht in januari de melding van absoluut verzuim. Vanaf dat moment konden wij het onderzoek in gang zetten. Ik heb gedurende drie maanden gesprekken gevoerd met de moeder. Ik belde regelmatig om te vragen of moeder de stappen had gezet die we hadden afgesproken en merkte dat moeder uitstelgedrag vertoonde.”

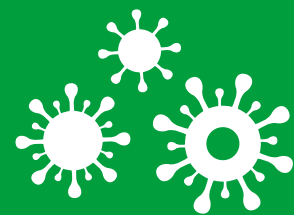
“Het jongetje en de moeder bleken vanaf augustus al in Nederland te wonen. Zij hebben de Nederlandse nationaliteit maar woonden enige tijd in het buitenland. Sinds hij terug is in Nederland, volgde hij vanuit een Amsterdamse woonkamer, de lessen op de buitenlandse school waar hij in het buitenland onderwijs had gekregen. Moeder had wel de intentie om haar zoon in te schrijven op een Amsterdamse school maar besloot een verzoek tot vrijstelling van onderwijs aan te vragen op basis van lichamelijke gronden (artikel 5, sub a). Moeder vond thuisonderwijs prima gaan zo gezien de gezondheid van haar zoon en het gevaar besmet te raken.”

Advies GGD-arts

“Om dit verzoek goed te keuren, vraagt Leerplicht om advies bij een GGD-arts. De GGD-arts die bij deze casus

was betrokken, kon geen vrijstelling adviseren op basis van de beschikbare informatie over de medische toestand van het jongetje. Een verklaring van een huisarts zou wellicht wel reden kunnen geven voor de GGD-arts om anders te adviseren. Moeder zou het jongetje laten onderzoeken door een huisarts.”

“De school was bekend met het gezin. Het jongetje zat op deze school voor het gezin tijdelijk naar het buitenland verhuisde. Zij waren op de hoogte van de ernstige astma van het jongetje. Wij bij Leerplicht hielden het aanvraagproces in de gaten. Had de moeder daadwerkelijk contact met de GGD-arts? Maakte de moeder een afspraak met de huisarts? Gaat het goed met het jongetje? Kortom, loopt alles rond de aanvraag?”

BEVINDINGEN LEERPLICHTAMBTENAREN

Effect corona op samenwerking met scholen en andere partners

- Korte lijnen.
- Sneller contact.
- Dichter bij elkaar gekomen en we weten elkaar goed te vinden.
- Vaak gevraagd te bepalen of iemand naar school moest.
- Informeren over richtlijnen.

Treuzelen

“Gaandeweg werd wel duidelijk dat moeder niet wilde dat het kind naar school zou gaan. Moeder bleef treuzelen bij het maken van een afspraak bij de huisarts. Het jongetje werd ook ziek in die periode. Ondertussen investeerde moeder wel in het onderwijs van haar zoon. Ze zorgde dat hij onderwijs kon blijven volgen op de buitenlandse school en regelde extra lesmateriaal. Na enig aandringen is de moeder dan toch bij de huisarts geweest en deze heeft verklaard dat het jongetje gewoon naar school kan. Het jongetje gebruikt medicijnen die moeten helpen de astma in de hand te houden. En de omikronvariant is minder heftig dan de vorige corona varianten. Moeder treuzelde nog steeds. Nadat ik contact heb opgenomen met de school, heeft school direct weer met de moeder gebeld. Moeder ging overstag. Haar zoon gaat nu naar een Amsterdamse school en het gaat goed met hem. Eind goed, al goed.”

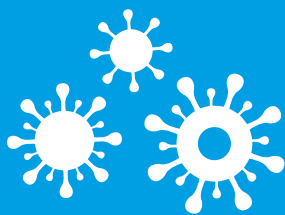
Het verhaal van Ingeborg van der Meulen, directeur basisonderwijs

“We konden voortbouwen op vorige ervaringen”

“Tijdens de eerste lockdown moesten we in razend tempo het wiel uitvinden. De tweede lockdown waren we al een beetje gewend. Kinderen hadden intussen ook allemaal een laptop thuis. De impact van corona is groot. Nog steeds. Corona is een gegeven.”

Ingeborg van der Meulen is directeur van de Dalton-school Louis Bouwmeester in Amsterdam Nieuw-West. Zij vertelt: “Zin in school - dat is het credo van ons hier in school - en in onze stichting de Westelijke Tuinsteden. Alles wat wij doen voor de kinderen, is hieraan gekoppeld.

Het was niet altijd makkelijk om het plezier erin te houden. Het heeft zeker geholpen dat we in schooljaar 2020-2021 konden voortbouwen op eerdere ervaringen.

BEVINDINGEN LEERPlichtambtenaren

Effect corona op recidive in het (speciaal) primair- en voortgezet onderwijs

- Wegvallen sociale vangnet leidde soms tot extra uitval.
- Bij voortgezet speciaal onderwijs meer sprake van demotivatie.
- Corona-angst als reden bij herhaaldelijke verzuimmeldingen.
- Meer motiveren en coachen.
- Verzuimers bleven langer onder de radar.

En het scheelde natuurlijk dat iedereen thuis nog steeds een laptop had. Iedereen wist wat hij/zij moest doen en kon meteen online van start.”

Plezier en kracht

“Wat ons kracht gaf, was bijvoorbeeld dat we toch veel groepen konden draaien. Onze leerlingpopulatie is heel divers. Veel kinderen uit grote gezinnen en klein behuist. Veel lage inkomens. Ook veel kinderen van nieuwkomers. Veel van deze kinderen mochten wij fysiek les geven. Wat ons, de kinderen en ook ouders moed gaf, was perspectief. We planden in het nieuwe jaar een schoolreisje en zorgden dat deze door kon gaan.”

Veel app-verkeer

“Er is heel wat afgeappt rond de coronamaatregelen. Met de directeuren binnen de stichting, met mijn team en ook met ouders. We hadden goed contact met elkaar. Na iedere persconferentie appte ik met de directeuren en mijn team als dat nodig was. Wat betekent de persconferentie voor ons en de leerlingen? Welke rooster-aanpassingen moeten we maken? Wat communiceren we naar ouders? Maar ook gedurende het hele jaar was er intensief contact met elkaar. We hadden als directeuren op basis van vorige ervaringen gezamenlijke afspraken gemaakt. Het kon niet meer zo zijn dat op de ene school iemand wel naar school kon en op de andere een vergelijkbare leerling niet. Met het team deelden we successen, vragen die speelden, maar ook onze zorgen en we stemden af over praktische zaken. Is een leerkracht ziek? Kunnen we de klas opvangen? Sturen we de klas naar huis? De communicatie met ouders was concreter en via de app hadden we snel contact met individuele ouders. Ouders hadden ook meer begrip.”

Leerlingen in beeld

“Bijna iedereen was in schooljaar 2020-2021 in beeld. Van de leerlingen die er niet waren, wisten we wat er aan de hand was en zat er waar mogelijk zorg omheen. Dat was tijdens de eerste lockdown wel even anders. Toen waren we een aantal kinderen kwijt. We belden en mailden naar ouders. We gingen op huisbezoek en deden briefjes in de bus. Van alle kanten hebben we ons gezamenlijk ingezet alle leerlingen weer bij de les te krijgen. De leerkrachten, de leerplichtambtenaar, de Ouder- en Kind Adviseur, ik als directeur. Dat maakte indruk. We merkten dat het soms moeilijk was ouders te motiveren om hun kinderen online les te laten volgen en hun huiswerk op te laten halen. We hebben daar toen flink op moeten inzetten. Wat zich weer terugbetaalde tijdens de tweede lockdown. Het contact met de ouder was er inmiddels en het zijn (nog steeds) waardevolle korte (app)lijntjes.”

Sociaal-emotionele ontwikkeling

“Corona heeft een enorme impact gehad. Niet alleen op de kwaliteit van het onderwijs maar ook op het gedrag en de gezondheid van leerlingen. De afgelopen jaren zagen

we sommige kinderen steeds stiller en afweziger worden. Nu zijn ze allemaal weer op school maar het is nog steeds niet zoals het ooit was. We zien ook veel overgewicht. Het meest opvallend is dat er veel extra aandacht nodig is voor het sociaal-emotionele aspect. Er zijn kinderen die meer structuur nodig hebben en hun grenzen opzoeken. Het groepsproces is voor kinderen ook een belangrijk gemis geweest. Je ziet veel ruzietjes op het schoolplein, kinderen hebben verleerd om samen te werken en je ziet leerlingen die zich slecht kunnen concentreren. Samenspelen is een vaardigheid die we weer moeten oppakken. Met 15 tot 20% van de leerlingen is gedragsmatig iets aan de hand. Dat schijnt een landelijk gegeven te zijn. Daar besteden we veel aandacht aan. We bouwen alle activiteiten rustig op. Een aantal dingen hebben we even in de ijskast gezet. We gaan niet rennen als het niet nodig is. En we kunnen honderd keer praten over achterstanden, die zullen de komende jaren nog wel blijven. Corona is een gegeven waar we voorlopig mee zullen moeten omgaan."

Het verhaal van Irma, mbo-studente (19 jaar)

“Door corona stond alles stil, toch moest ik vooruit blijven gaan”

“De opleiding was leuk. Online les was best fijn maar ik had moeite met mij klaar te maken en een les te volgen op anderhalve meter van mijn bed. Op een gegeven moment voelde ik het gewoon niet meer. Het lag niet aan de opleiding. Het lag aan de hele situatie. Ik besloot te gaan doen wat ik wel kon opbrengen om de hele dag te doen. Ik ben gaan werken.”

De coronaperiode

Irma startte met haar mbo-opleiding niveau 4 midden in de coronatijd. Irma: “De hele coronaperiode heeft veel invloed gehad op mij en mijn omgeving. Ik woon bij mijn vader. Mijn beste vriendinnen hebben panische ouders die liever niet wilden dat ze naar buiten gingen. Als ze het wel mochten dan met maximaal drie personen, echt niet meer. De tijd met de avondklok vond ik helemaal heftig. Ik heb niet veel buiten te zoeken in de avond, maar het feit dat het niet mocht en niet kon, dat was beklemmend. Het aller moeilijkst vond ik dat ik mijn moeder niet kon zien vanwege een immuunziekte. Ik was altijd mantelzorger voor haar en dat kon nu niet meer. Aangezien ik toch niks kon doen, bleef ik thuis. Ik ging de eerste week schoonmaken, nagels lakken, dat soort dingen. Maar het duurde langer en toen bleef ik in mijn bed liggen, films en series kijken, beetje eten en veel slapen. En dan is je dag voorbij. Dat is niet goed voor een mens.”

Gym voor een cameraatje

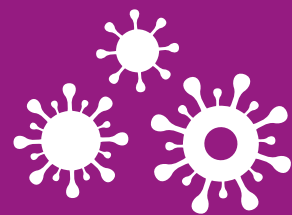
“We hebben een half jaar vanuit huis les moeten volgen. Voor mij voelde die periode eeuwig. En niet alleen die periode. De lesdagen zelf duurden ook erg lang. Iedereen uit mijn klas zat er doorheen. Dat had invloed op mij. Je motiveert elkaar dan ook niet echt via een laptop. En als je dan staat te gymmen voor een cameraatje en pennen in een glas staat te gooien voor je laptop dan denk je toch, wat is dit? Ik kon het niet serieus nemen.”

Stage

“Stagelopen is niet gelukt. Ik heb verschillende stageplekken een mail gestuurd. Maar de reactie was: “Nee, geen plek”, of ik hoorde zelfs helemaal niets. Dat demotiveert ook. De stage was voor een kortere periode en waarschijnlijk hebben bedrijven liever iemand die langer beschikbaar is.”

School bood hulp

“Toen het niet meer lukte, kreeg ik hulp vanuit school. Eigenlijk moest school meldingen doen bij Leerplicht omdat ik te vaak lessen miste. Na gesprekken met de zorgcoördinator, kreeg ik een aangepast rooster en hoefde ik niet naar alle lessen. Zij verwees mij ook door naar het LEC (Loopbaan Expertise Centrum). Ik kwam in contact met een jeugdadviseur waar ik het goed mee kon vinden. Maar ook met een hulpverlener waar de communicatie absoluut niet prettig mee was waardoor ik

BEVINDINGEN LEERPLICHTAMBTENAREN

Effect corona op het verzuim in het voortgezet onderwijs

- Onduidelijkheid of een leerling online wel/niet aanwezig was.
- Digitaal les vonden leerlingen saai.
- Leerlingen raakten gedemotiveerd.
- Leerlingen misten structuur en ritme.
- Scholen hadden moeite met de verzuimregistratie.

niet meer op haar appjes reageerde. De gesprekken waren bedoeld om mij te helpen, om meer duidelijkheid te krijgen voor mijzelf. Het aangepaste rooster, de lessen die ik niet hoefde te volgen, dat maakte het wel makkelijker maar niet per se leuker. Het veranderde eigenlijk niets. Het klikte niet met mij, de studie en corona. Dat werd mij wel duidelijk. Ik besloot mij uit te schrijven.”

Leerplicht

“Uiteindelijk is een melding gedaan bij Leerplicht. De leerplichtambtenaar belde en ik heb verteld wat er allemaal was gebeurd en wat ik had besloten. Zij reageerde heel aardig en positief op mijn verhaal. Ze vond dat het goed was om even de tijd te nemen en om daarna weer een studie op te pakken. Op mijn 16e kwam ik ook al eens met Leerplicht in aanraking. Ik deed toen een andere opleiding. De situatie met mijn moeder was niet rustig voor mij. Leerplicht heeft toen hulp geregeld en mij de ruimte gegeven om wat voor mijzelf te doen en in de toekomst opnieuw te beginnen. Dat werd dus de opleiding Maatschappelijke zorg. De contacten met Leerplicht zijn altijd fijn geweest. Ze luisteren en zijn begrip- en respectvol. Dat is echt fijn. Zeker na die slechte ervaring met een hulpverlener.”

Als corona niet was gekomen

“Als corona niet was gekomen dan had ik gewoon nog mijn baantje gehad in de horeca. Ik had tijdens corona graag naar school willen blijven gaan. Niet eens om stof te leren maar om mensen te zien. Ik zeg niet dat ik dan nu mijn studie nog steeds had gevolgd, maar ik had mij wel veel beter gevoeld. Dan was ik waarschijnlijk niet in die mentale rollercoaster terecht gekomen. Door corona staat alles stil, maar toch moest ik vooruit blijven gaan. Ik kon dat niet opbrengen.”

Hoe gaat het nu?

“Op het moment gaat het goed met mij. Ik heb de periode van onzekerheid over de opleiding afgerond. Ik werk nog steeds. Over een jaar wil ik wel weer een opleiding gaan doen, maar dan een BBL. Dan hoef ik niet de hele dag op een stoel te zitten in een klas. De deur naar de jeugdadviseur staat nog altijd voor mij open. Met de gezondheid van mijn moeder gaat het ook beter. We bellen dagelijks en soms zelfs meerdere keren per dag. Het voelt goed nu.”

**Het verhaal van Elsbeth Ypma,
zorgcoördinator en docent
Nederlands op een mbo-college**

*“Achter ieder verzuim zit
een verhaal, daar vraag je
een student naar”*

Op mbo-college Westpoort werkte de corona-aanpak goed. Alle leerlingen die mochten, kwamen op school en de leeropbrengst was hoog. "Er waren docenten die uitriepen: "Dit willen we altijd!" En een eyeopener was dat achter ieder verzuim een verhaal zit. Daar vraag je naar!"

"Vanaf september werden gelijk alle examenklassen en klassen niveau 2 opgedeeld in groepjes van acht studenten", vertelt Elsbeth Ypma, zorgcoördinator en docent Nederlands op College Westpoort van het ROC van Amsterdam. "Met een beperkt lesrooster konden wij iedereen zo naar school laten komen. Deze aanpak was het gevolg van ervaringen uit de eerste lockdown. Studenten zaten met z'n achten in een lokaal. Alle overvolle banken en stoelen werden uit een lokaal gehaald om maar zo veel mogelijk afstand te creëren. Er waren duidelijke regels: het lokaal mochten ze niet uit, alleen voor toiletbezoek, en ze moesten blijven zitten. Eten namen ze zelf mee want de kantine was dicht. De docenten waren de enigen die zich verplaatsten door de gangen. Zo hebben we toch fysiek les kunnen geven aan vooral de zwakke studenten."

School dicht

"De periode daarvoor, vanaf maart tijdens de eerste lockdown, hebben we vier maanden online lesgegeven. Toen is er heel veel verloren gegaan. Sommige studenten keken niet naar het (Nederlandse) nieuws en de ouders die de Nederlandse taal niet machtig zijn, begrepen uit de berichten: de scholen zijn dicht. Punt. Zij hadden de conclusie getrokken dat er geen school was. Zodra ze doorkregen dat er wel school was maar online, liepen we in sommige gevallen tegen problemen op als: geen computers thuis, slechte verouderde wifi en schaamte. We merkten dat sommige studenten niet in beeld kwamen omdat ze niet wilden laten zien in welke omstandigheden zij leven, dat ze bijvoorbeeld geen eigen kamer hebben. Ze kwamen met teksten als: "Ik ben er niet want ... , er is een probleem thuis ... , ik kan er niet bij zijn ... " We hebben indertijd heel veel laptops aangeschaft en gezegd: "Luister, je hebt recht op onderwijs. Als je geen computer hebt, dan krijg je er een te leen van ons."

Studenten letterlijk uit beeld

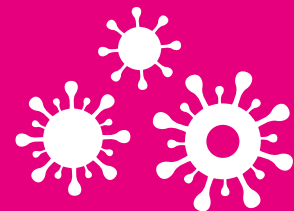
"Een aantal studenten verdween letterlijk uit beeld. We gingen naar hen op zoek. Docenten belden, schreven mails en brieven. Die studenten wilden niet. Dan verwees ik docenten door naar de zorg, maar die botsten tegen dezelfde problemen aan als de docenten. Leerplicht stond in die tijd niet bovenaan in ons lijstje."

Opnieuw beginnen

"Het is niet gelukt om alle studenten in beeld te krijgen. Voor sommige studenten betekende hun afwezigheid dat zij later opnieuw aan hun studie moesten beginnen. Instromen lukte niet meer. Het is triest. En dan heb ik het nog niet eens over de psychische gevolgen voor deze leeftijdsgroep. Hun psychische ontwikkeling heeft meer dan een jaar stil gestaan. Het laat zich raden hoe dat gaat uitpakken."

Leeropbrengst

"Maar goed, de mensen die naar school mochten komen, waren aanwezig. Er was maar één ding dat ze konden doen: in de les zitten, opletten en hun opdrachten maken. De reuring, de gezelligheid, het samenscholen, dat was er allemaal niet. De leeropbrengst was er duidelijk wel. Dat was heel prettig. Er waren docenten die uitriepen: dit willen we altijd!"

BEVINDINGEN LEERPLICHTAMBTENAREN

Effect corona op het verzuim in het mbo

- Registratie verzuim ingewikkeld vanwege alle coronamaatregelen.
- Studenten volgen liever online dan fysiek onderwijs.
- Quarantaines werden als geoorloofd verzuim aangemerkt.
- Online les dus lekker vanuit je bed inloggen en je bent aanwezig.
- Minder meldingen maar wel zwaardere casussen.

Thuisituaties zijn soms schrikken

“We hebben een studentenpopulatie waar veel mee aan de hand is. Door de coronamaatregelen hebben we een inkijkje gekregen in thuisituaties waar we enorm van schrokken. Ondersteuning van ouders was soms lastig. De taal en de cultuur is anders dan op school. Veel zeven- en tienjarigen hebben de zorg voor hun jongere broertjes en zusjes etc. Streng optreden is dan geen oplossing. Het is heel makkelijk om te zeggen: “Het is twee minuten over negen, jij mag niet meer de klas in. Dat is de regel.” Als je er dan achter komt dat zo’n student al vanaf zes uur in touw is, dan denk je: oh wacht even, dit kind doet zijn stinkende best. Je denkt dat je het wel weet als docent maar je weet het eigenlijk niet. We hebben geleerd voorzichtig te zijn in hoe je een student benadert. Er kan een verhaal achter zitten. Daar vraag je naar. Dit is in coronatijd voor heel veel docenten een eyeopener geweest.”

Achterstanden

“We hebben echt niet alles opgelost. Verre van dat. We kampen nu wel degelijk met grote achterstanden die zijn opgelopen in die tijd. Maar meer nog met het herstellen van achterstanden die opgelopen zijn op het vmbo. We helpen hen met extra taallessen Nederlands. Verder doen we wat we kunnen binnen het reguliere programma. Het is belangrijk om alles uit de kast te trekken om contact te hebben met studenten. Dat is essentieel. Dat was tijdens Covid zo maar nu ook. Als je niet meteen acteert als een student uit beeld dreigt te verdwijnen dan is het net zand dat tussen je vingers wegglijpt.”

Kerngetallen schoolverzuim

In dit deel van het jaarverslag Leerplicht 2020-2021 staan de resultaten van Leerplicht uitgedrukt in cijfers. De cijfers zijn, net als vorig jaar, vertekend door de coronasituatie. Dat maakt dat wij ervoor hebben gekozen om de cijfers dit jaar beperkt toe te lichten.

Bij de kerngetallen gaat het om leerlingen en studenten tot 23 jaar die in Amsterdam wonen. Dat waren er ruim 110.000 in dit schooljaar. Leerlingen uit andere gemeentes die in Amsterdam onderwijs volgen, vallen onder de Leerplicht van hun eigen woongemeente. Amsterdamse kinderen en jongeren, die buiten Amsterdam naar school gaan, zijn wel terug te zien in de kerngetallen. Scholen zijn verantwoordelijk voor het melden van verzuim. Bij de cijfers in dit jaarverslag gaat het dan ook steeds om het gemelde verzuim.

Wettelijk ongeoorloofd verzuim

Er is sprake van wettelijk ongeoorloofd verzuim als een leerplichtige of kwalificatieplichtige leerling (5-18 jaar), woonachtig in Amsterdam, 16 uur of meer in vier aaneengesloten lesweken verzuimt. De school is verantwoordelijk voor het registreren van schoolverzuim en het melden van wettelijk ongeoorloofd schoolverzuim aan de gemeente.

In tabel 1 gaat het dus om verzuim voor zover dat gemeld is bij Leerplicht.

Wij zien een stijging in het percentage leerlingen dat verzuimt. Tegelijkertijd is het aantal leerlingen in Amsterdam licht gedaald. Dit maakt dat het wettelijk ongeoorloofd verzuim in schooljaar 2020-2021 percentageel hoger maar in absolute aantallen lager is dan het schooljaar daarvoor. In schooljaar 2019-2020 werden 2866 (2,8%) leerlingen gemeld vanwege wettelijk ongeoorloofd verzuim. In schooljaar 2020-2021 waren 2985 (3%) leerlingen.

Een stijging is met name in het voortgezet- en het voortgezet speciaal onderwijs cluster 4 te zien. Het verzuim in het voortgezet onderwijs is gestegen van 3,3% (2019-2020) naar 3,7% (2020-2021). In het voortgezet speciaal onderwijs, cluster 4, is het verzuim gestegen van 35,8% naar 46,8%. In het mbo zien we juist een afname van verzuimers namelijk van 29,3% naar 26,4% in schooljaar 2020-2021.

Tabel 1. Verzuimers per schoolsoort - Amsterdamse leerplichtigen 2020-2021

Primair Onderwijs	50566	106	0,2%
(Voortgezet) Speciaal Onderwijs, Cluster 4	391	183	46,8%
Middelbaar Beroepsonderwijs	3448	910	26,4%
Op school buiten Amsterdam	8651	461	5,3%

Bovenleerplichtigen

Leerlingen/studenten die ouder zijn dan 18 jaar hoeven niet meer verplicht naar school. Wel zijn scholen verplicht bij de gemeente een melding te doen als een leerling/student van 18 jaar of ouder van school dreigt te gaan zonder startkwalificatie (RMC-functie).

In Amsterdam hebben we daarbovenop de afspraak met het onderwijs dat zij ook een melding doen bij verzuim van 16 uur of meer in vier aaneengesloten weken van jongeren ouder dan 18 jaar melden. Deze afspraak moet bijdragen aan het voorkomen van voortijdig schoolverlaten.

In tabel 2 is het verzuim weergegeven van jongeren tussen de 18 en 23 jaar en woonachtig in Amsterdam, de zogenaamde bovenleerplichtigen.

We zien dat het totale percentage verzuimers onder de bovenleerplichtigen (19,9%) hoger is dan het percentage verzuim van de leerplichtigen (3%). Dit is in lijn met voorgaande jaren.

Net als bij de leerplichtigen, zien wij bij bovenleerplichtigen in het voortgezet onderwijs een stijging van het verzuim: van 11,7% naar 17,5%. Ook in het voortgezet speciaal onderwijs cluster 4 zien we lichte stijging van 43,1% naar 45,7%. In het middelbaar beroepsonderwijs zien wij daarentegen een lichte afname van het percentage verzuimers van 44,5% naar 43%.

Tabel 2. Verzuimers per schoolsoort - Amsterdamse bovenleerplichtigen 2020-2021

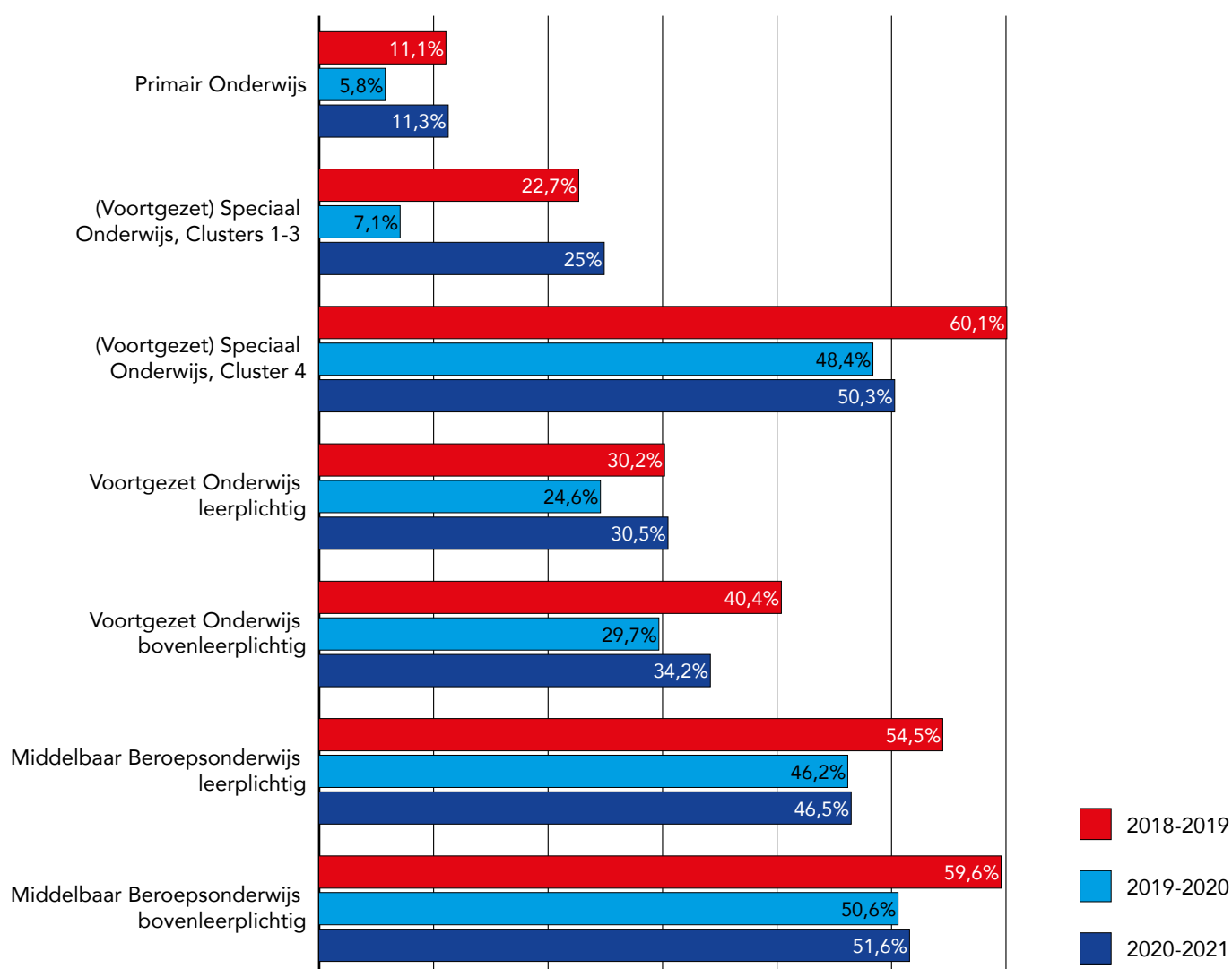
Schoolsoort	Leerlingen	Verzuimers	Percentage Verzuimers
(Voortgezet) Speciaal Onderwijs, Clusters 1-3	78	1	1,3%
(Voortgezet) Speciaal Onderwijs, Cluster 4	46	21	45,7%
Voortgezet Onderwijs	715	125	17,5%
Middelbaar Beroepsonderwijs	5117	2199	43,0%
Particulier	28	0	0,0%
Subtotaal Amsterdam	5985	2346	39,2%
Op school buiten Amsterdam	9027	635	7,0%
Totaal	15012	2981	19,9%

Recidive

Als een Amsterdamse leerling of student meer dan één wettelijke verzuimbehandeling heeft gehad in het afgelopen schooljaar, is er sprake van recidive.

Figuur 1 laat zien dat de recidive in schooljaar 2020-2021 in alle onderwijssectoren is toegenomen ten opzichte van schooljaar 2019-2020 en in de meeste sectoren weer lager is in vergelijking tot schooljaar 2018-2019. De verzuimbehandeling is altijd gericht op het structureel stoppen van het verzuim. Leerplicht blijft streven naar het verlagen van de recidive. Met name in het middelbaar beroepsonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs cluster 4 is te zien dat bijna de helft van de jongeren die gemeld is bij Leerplicht, nog steeds meer dan één verzuimbehandeling krijgt. In absolute aantallen zijn dat 2.477 verzuimers met meer dan één verzuimbehandeling van de 5.802 verzuimers.

Figuur 1. Recidive

Absoluut verzuim

Wanneer een leerling bij Leerplicht geregistreerd staat als een absoluut verzuimer, zoekt de leerplicht-ambtenaar uit waarom dit kind (nog) geen school-inschrijving heeft. Een kind kan om verschillende redenen aangemerkt worden als absoluut verzuimer.

- Een kind is net 5 geworden, en daarmee leerplichtig, maar de schoolinschrijving is nog niet definitief.
- Een kind is recent naar Amsterdam verhuisd vanuit een andere gemeente en staat nog niet ingeschreven op een school in Amsterdam, maar is wel al uitgeschreven door de school uit de andere gemeente.
- Een kind is een nieuwkomer/statushouder en onlangs in Amsterdam komen wonen.
- Een kind had een vrijstelling en stond om die reden niet ingeschreven.
- Een kind maakt de overstap van de ene onderwijssector naar de andere (po-vo, vo-mbo, overstap naar so). De vertrekkende school heeft al uitgeschreven, terwijl er nog geen nieuwe inschrijving bekend is.
- Een kind is thuis in afwachting van een passend onderwijsaanbod.

In schooljaar 2020-2021 stonden aan het eind van het schooljaar nog 495 leerlingen geregistreerd als absoluut verzuimer ten opzichte van 554 in schooljaar 2019-2020. Leerplicht heeft het afgelopen jaar met gerichte acties gezorgd dat meer meldingen van absoluut verzuim zijn afgesloten en dat dit ook vaker binnen drie maanden lukte, zie tabel 3. Acties die hier aan bijdroegen, zijn o.a. de aanscherping van de werkinstructie voor de leerplichtambtenaren; het nauwgezet volgen van de cijfers en door onmiddellijk bij te sturen zodra het aantal openstaande meldingen toenam of de afname stagneerde. Ook is er veel werk verricht om tijdig te achterhalen waarom er nog geen schoolinschrijving bij Leerplicht bekend was.

Tabel 3. Absoluut verzuim verloop in schooljaren

	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	t.o.v. vorig jaar 2019-2020	Aandeel in totaal
<3 Maanden	210	232	328	276	-16%	56%
>3 Maanden	157	117	226	219	-3%	44%
Totaal	367	349	554	495	-11%	100%

Langdurig relatief verzuim

Een langdurig relatief verzuimer (LRV'er) is een leerplichtige of kwalificatieplichtige (5 tot 18 jaar) die ingeschreven staat op een school of onderwijsinstelling en die zonder geldige reden meer dan 4 weken verzuimt zonder dat hij/zij vrijstelling heeft van de leerplicht respectievelijk vrijstelling van geregeld schoolbezoek wegens het volgen van ander onderwijs.

Voor het eerst sinds vier schooljaren is het in schooljaar 2020-2021 gelukt het aantal LRV'ers en thuiszitters in Amsterdam te laten afnemen. De daling van het aantal LRV'ers zien we met name in het voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs.

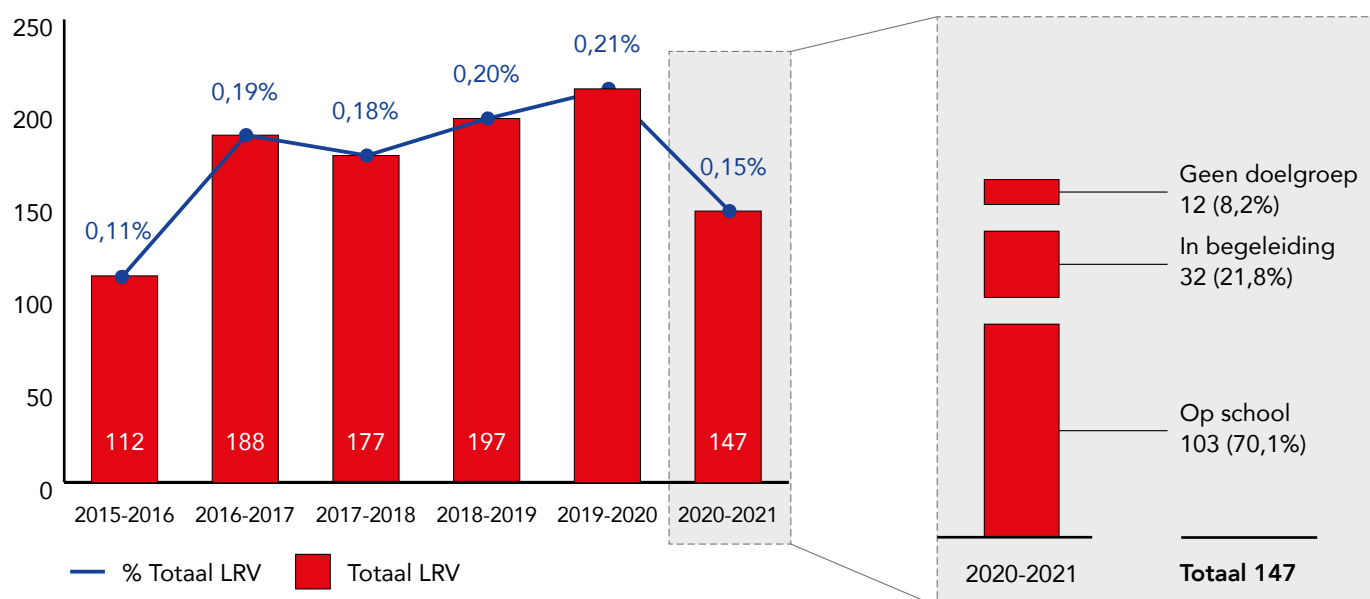
Tussen schooljaar 2016-2017 en schooljaar 2019-2020 nam het langdurig relatief verzuim toe, van 0,11% naar 0,21%. In schooljaar 2020-2021 is het gelukt dit percentage terug te brengen naar 0,15%, dat zijn 147 leerlingen. In schooljaar 2019-2020 ging het nog om 214 leerlingen.

De meeste leerlingen (70,1%), die langdurig verzuimen, gaan in de loop van het schooljaar na korte of langere tijd weer terug naar school. Een deel van deze leerlingen is in behandeling van een leerplichtambtenaar (21,8%) en voor een klein deel geldt dat zij geen doelgroep meer zijn van Leerplicht omdat zij bijvoorbeeld 18 jaar zijn geworden.

Tabel 4. Langdurig relatief verzuim schooljaar 2019-2020 en 2020-2021

Schoolsoort	2019-2020 Totaal LRV	2020-2021 Totaal LRV
Primair Onderwijs	20	31
(Voortgezet) Speciaal Onderwijs, Clusters 1-3	8	5
(Voortgezet) Speciaal Onderwijs, Cluster 4	37	16
Voortgezet Onderwijs	129	86
Middelbaar Beroepsonderwijs	19	7
Particulier	1	2
Totaal	214	147

Figuur 2. Langdurig relatief verzuim

Voortijdig schoolverlaten

De gemeente heeft samen met de onderwijsinstellingen de wettelijke taak voortijdig schoolverlaten (vsv) te bestrijden en kwetsbare jongeren te begeleiden naar school en/of werk.

Het vsv-percentage voor schooljaar 2020-2021 is 2,44% ¹. In totaal zijn dat 1212 jongeren die vroegtijdig van school zijn gegaan. Dit is een lichte stijging ten opzichte van schooljaar 2019-2020 (2,21%) maar nog steeds onder het percentage van 2018-2019 (2,91%). In de raadsbrief vsv en de afhandeling motie 1691 van 30 november 2021 is nader ingegaan op de stijging vsv-ers in schooljaar 2020-2021 ten opzichte van schooljaar 2019-2020.

Het aantal vrijstellingen dat in schooljaar 2020-2021 is afgegeven, is opnieuw hoger dan het schooljaar daarvoor. De grootste stijging zien we bij vrijstellingen op basis van lichamelijke of psychische redenen (artikel 5 onder a). Deze soort vrijstelling neemt nu al drie schooljaren op rij toe. Ook zien we een toename van het aantal vrijstellingen op basis van een inschrijving op een school in het buitenland (artikel 5 onder c). Echter, dit aantal vrijstellingen is wel lager dan in schooljaar 2018-2019 het geval was.

Vrijstellingen

In de Leerplichtwet is een aantal criteria opgenomen op grond waarvan vrijstelling van de leerplicht kan worden aangevraagd. De mogelijke vrijstellingen zijn:

- *Vrijstelling artikel 5 onder a: vrijstelling op basis van lichamelijke of psychische redenen.*
- *Vrijstelling artikel 5 onder b: vrijstelling op basis van bedenkingen tegen de richting van het onderwijs.*
- *Vrijstelling artikel 5 onder c: vrijstelling op basis van een inschrijving op een school in het buitenland.*
- *Vrijstelling artikel 15: vrijstelling wegens het volgen van ander onderwijs, bijvoorbeeld een bedrijfsopleiding of een speciale vakopleiding.*

Tabel 5. Ontwikkeling aantal vrijstellingen bijgewerkt tot 30 september 2021

Wetsartikel	2016 2017	2017 2018	2018 – 2019	2019 - 2020	2020 - 2021
Artikel 5 sub a	361	357	385	424	459
Artikel 5 sub b	46	53	62	51	56
Artikel 5 sub c	470	444	362	279	338
Artikel 15	51	50	42	56	48
Totaal	931	910	855	816	904

¹ Dit percentage is afkomstig vanuit DUO (het Rijk) en betreft de voorlopige cijfers schooljaar 2020-2021. Het percentage verschilt van het percentage zoals in de raadsbrief van 30 november 2021 (3% vsv) staat genoemd. In de raadsbrief zijn de voorlopige cijfers gedeeld, daterend van 1 november 2021. Deze cijfers waren afkomstig vanuit de Jeugdmonitor Onderwijs van de gemeente Amsterdam. Er heeft een administratieve correctie op deze cijfers plaatsgevonden.

Processen-verbaal en afdoeningen Halt

Verzuim kan leiden tot handhaving door Leerplicht. Leerplicht kan een jongere verwijzen naar Bureau Halt. Dit gebeurt wanneer het verzuim aanhoudt maar nog niet heel ernstig is en er geen andere zorgen zijn rond de betreffende jongere. Bureau Halt bespreekt het spijbelgedrag met de jongere en bekijkt wat een passende straf is om het verzuim te stoppen. Als het om ernstig, herhaald verzuim gaat of om absoluut of luxe verzuim, kan een justitieel proces-verbaal worden opgesteld tegen een jongere en/of de ouder.

Aan de cijfers is te zien dat afgelopen schooljaar voor relatief verzuim minder vaak verwezen is naar Bureau Halt en ook minder vaak een proces-verbaal is opgemaakt. Deze afname is al een aantal jaar zichtbaar. In de twee schooljaren met coronamaatregelen lijkt deze afname nog sterker te hebben doorgezet.

In schooljaar 2020-2021 zijn er minder meldingen van luxe-verzuim binnen gekomen bij Leerplicht. Een afname van 38,5% ten opzicht van schooljaar 2019-2020. Bij de meeste meldingen is niet overgegaan tot het opmaken van een proces-verbaal.

Tabel 6. Processen-verbaal en afdoeningen Halt bijgewerkt tot 30 september 2021

Type verzuim		2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	% t.o.v. vorig jaar
Relatief	Verzuimdossiers	11408	9936	10107	8074	8021	-0,7%
	Halt	127	80	46	30	21	-30%
	Proces-verbaal	280	162	180	87	81	-6,9%
	Verbaliseringspercentage	2,5%	1,6%	1,8%	1,1%	1,0%	
Luxe	Verzuimdossiers	888	843	1021	933	574	-38,5%
	Proces-verbaal	121	98	152	153	31	-79,7%
	Verbaliseringspercentage	13,6%	11,6%	14,9%	16,4%	5,4%	
Absoluut	Verzuimdossiers	2469	2765	3084	2543	2535	-0,3%
	Proces-verbaal	4	1	5		3	50,0%
	Verbaliseringspercentage	0,2%	0,0%	0,2%		0,1%	

Begrippenlijst

Absoluut verzuim

Een leerplichtige die niet staat ingeschreven op een school.

Bovenleerplichtige

Een jongere tussen de 18 en 23 jaar zonder startkwalificatie.

Kwalificatieplichtige

Een jongere tussen de 16 en 18 jaar die nog geen startkwalificatie heeft behaald, is kwalificatieplichtig.

Langdurig relatief verzuim

Een leerplichtige die langer dan vier weken aaneengesloten ongeoorloofd afwezig is.

Leerplichtige

Een leerling van 5 tot 16 jaar is leerplichtig.

Leerplichtvrijstelling

Een vrijstelling van de Leerplichtwet voor jongeren:

- die psychisch of lichamelijk ongeschikt zijn om het onderwijs te volgen: **artikel 5 onder a Leerplichtwet**;
- van wie ouders/verzorgers overwegende bedenkingen hebben tegen de richting van het onderwijs op redelijke afstand van de woning: **artikel 5 onder b Leerplichtwet**;
- die onderwijs volgen in het buitenland: **artikel 5 onder c Leerplichtwet**;
- van 16-17 jaar die op een andere wijze voldoende onderwijs genieten: **artikel 15 Leerplichtwet**.

Luxe verzuim

Ongeoorloofd verzuim rondom de schoolvakanties.

Recidive

Een leerling/student met meer dan één wettelijke verzuimbehandeling door Leerplicht.

Relatief verzuim

Er is sprake van relatief verzuim als een leerplichtige jongere wel is ingeschreven bij een school, maar zonder geldige reden les- of praktijktijd verzuimt. Een ander woord voor ongeoorloofd verzuim of wel: spijbelen.

RMC-functie

Regionale meld- en coördinatiefunctie van de gemeente ter voorkoming en bestrijding van voortijdig schoolverlaten.

Speciaal Onderwijs

cluster 1: onderwijs voor blinden en slechtzienden.
cluster 2: onderwijs voor doven, slechthorenden en kinderen met een taalontwikkelingsstoornissen.
cluster 3: onderwijs voor langdurige zieke kinderen en kinderen met een verstandelijke of fysieke beperking.
cluster 4: onderwijs voor kinderen met psychische stoornissen en gedragsproblemen.

Startkwalificatie

Een startkwalificatie is een havo- of vwo-diploma of een diploma van een opleiding op niveau 2, 3 of 4 van het mbo.

Voortijdig schoolverlaten

Voortijdig schoolverlaten is het verlaten van school zonder een startkwalificatie (havodiploma, vwo-diploma of diploma op mbo-niveau 2, 3 of 4). Het gaat om jongeren tussen de 12 en 23 jaar.

Wettelijk ongeoorloofd verzuim

Minimaal 16 uur ongeoorloofd verzuim in vier aaneengesloten lesweken.

Colofon

Afdeling Onderwijs
Team Leerplicht
Gemeente Amsterdam

Tekst verhalen en redactie: Communicatie Leerplicht, Gemeente Amsterdam
Cijfers: Afdeling Onderwijs Amsterdam
Beeld: Nationale Beeldbank
Vormgeving: LassooyDesign BNO

De namen van de leerplichtmedewerkers en de jongere in het verhalende deel zijn fictief.
De beelden bij de verhalen zijn willekeurig gekozen.

Contact

Website: amsterdam.nl/leerplicht
Telefoon: 020 251 80 10
E-mail: leerplicht@amsterdam.nl
Postadres: Afdeling Onderwijs - Leerplicht, Postbus 1840, 1000 BV Amsterdam.

Mei 2022

